

**Klagenemnda
for offentlige anskaffelser**

BoJo AS
Akersbakken 12
0172 OSLO
Norge

Deres referanse

Vår referanse
2013/0010-9

Dato:
11.03.2013

Avvisning av klage på offentlig anskaffelse

Det vises til Deres klage på offentlig anskaffelse av 29. januar 2013 vedrørende anskaffelse av synstekniske hjelpemidler. Klagenemndas sekretariat har besluttet å avvise klagen som uhensiktsmessig for behandling i klagenemnda, jf. forskrift om klagenemnd for offentlige anskaffelser § 9. Grunnen er at klagen klart ikke kan føre fram. Sekretariatets avvisningsbeslutning kan påklages til klagenemndas leder innen 3 virkedager etter at den ble gjort kjent for klager.

Nedenfor gis en oppsummering av bakgrunnen for klagen og sekretariatets vurdering.

Bakgrunn:

- (1) Arbeids- og velferdsdirektoratet (heretter kalt innklagede) kunngjorde 28. september 2012 en åpen anbudskonkurranse om inngåelse av rammeavtale for kjøp av synstekniske hjelpemidler. I kunngjøringen punkt II.1.4 var det opplyst at rammeavtaler skulle inngås med inntil 115 leverandører, og ha en varighet på 4 år. Anskaffelsens verdi er i samme punkt angitt til kroner 272 000 000. Tilbudsfrist var i kunngjøringen punkt IV.3.4 angitt til 15. november 2012.
- (2) I konkurransegrunnlaget punkt 1.4.1 fremgår det at konkurransen var delt inn i 43 selvstendige konkurranser (poster). I konkurransegrunnlaget punkt 5.1 var det utformet egne tildelingskriterier og krav til den enkelte post. Nærværende sak gjelder kun post 3 "LeseTV Inlinesystem enkelt uten OCR" og post 4 "LeseTV Inlinesystem 2 uten OCR".
- (3) Fra tildelingskriteriene til de angjeldende postene hitsettes:

<i>"Post</i>	<i>Navn</i>	<i>Tildelingskriterier</i>	<i>Vekt</i>
<i>3</i>	<i>LeseTV Inlinesystem</i>	<i>Totalkostnad</i>	<i>50</i>

Postadresse:
Postboks 439 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse:
Rådhusgaten 4
5014 Bergen

Telefon: +47 55 59 75 00 postmottak@kofa.no
Telefaks: +47 55 59 75 99

	<i>enkelt uten OCR</i>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Pris hovedprodukt</i> • <i>Pris 2 sentrale reservedeler</i> • <i>Pris eventuelt nødvendig tilbehør</i> • <i>Pris service x 2</i> • <i>Pris klargjøring av hovedprodukt for lager x 1 (klargjøring for gjenbruk)</i> • <i>Økonomiske konsekvenser av eventuelle forbehold til rammeavtalen</i> 	<i>%</i>
		<i>Kvalitet vist gjennom produktets grad av oppfyllelse av brukers behov, jf. kravspesifikasjon pkt. 3.1.3.</i>	<i>40 %</i>
		<i>Design</i>	<i>10 %</i>
<i>4</i>	<i>LeseTV Inlinesystem 2</i>	<i>Totalkostnad</i> <i>Pris hovedprodukt</i> <i>Pris 2 sentrale reservedeler</i> <i>Pris eventuelt nødvendig tilbehør</i> <i>Pris service x 2</i> <i>Pris klargjøring av hovedprodukt for x 1 lager/gjenbruk</i> <i>Økonomiske konsekvenser av eventuelle forbehold til rammeavtalen</i>	<i>50 %</i>
		<i>Kvalitet vist gjennom produktets grad av oppfyllelse av brukers behov, jf. kravspesifikasjon pkt. 3.1.4.</i>	<i>40 %</i>
		<i>Design</i>	<i>10 %"</i>

(4) I kravspesifikasjonen punkt 1 "Innledning" fremgikk det at:

"Dokumentet inneholder blant annet minimumskrav til produktene og beskrivelser av det behov produktene skal dekke. I de enkelte postene er det bruker og brukers behov som er det sentrale, og produktene som tilbys i konkurransen vil bli evaluert opp mot

grad av behovsoppfyllelse som framkommer i brukers ønsker. De absolutte kravene som stilles i den enkelte produktpost er derimot ufravikelige. For at et produkt skal kunne bli vurdert i den aktuelle posten må alle absolutte krav være oppfylt. Produkter som ikke oppfyller ett eller flere absolutte krav vil altså bli avvist fra konkurransen."

- (5) Fra kravspesifikasjonen punkt 3.1.3 "Post 3 LeseTV Inlinesystem enkelt uten OCR" gjengis:

"Bruker har behov for et enkelt stasjonært leseTV som kan forstørre tekst og andre ting vedkommende har behov for å se. Bruker må kunne skrive under kamera. Bruker er ofte eldre, men kan også være svært ung. Vedkommende kan ha dårlig motorikk og/eller kognitiv funksjon og har derfor behov for kun en knapp for å skru apparatet av/på. Det er behov for to alternative skjermstørrelser til samme apparat.

Som synshemmet har jeg behov for et leseTV med følgende egenskaper:

- *god billedkvalitet (opplevd billedkvalitet)*
- *enkel å betjene (få og funksjonelle betjeningsknapper)*
- *starter på lav grad av forstørring (nedre forstøringsgrad)*
- *god ergonomi (muligheter til å justere høyde o.l. på skjermen)*
- *lavt energiforbruk (forbruk i W ved stand by og drift)*
- *tiltalende design som passer inn i hjemmet mitt (skjønn)*
- *friksjonsregulering på XY-bordet*
- *leselinje eller gardin*
- *markering for forstøringsgrad*

Følgende er absolutte krav til produktet:

- *er inlinesystem*
- *det skal kunne skrives under kameradelen*
- *kan leveres med 2 skjermstørrelser*
- *har høyderegulering og tilt for skjerm*
- *har ikke brytere med flerfunksjoner (skjulte betjeningsfunksjoner)*
- *2 skjermstørrelsesalternativer (vil få 2 HMS nummer)*
- *leveres ferdig montert i en eske*
- *har kun en knapp/bryter for av/på av både skjerm og kameradel*

- *har fastmontert XY-bord"*
- (6) Beskrivelsen og kravene i punkt 3.1.4 "*Post 4 LeseTV Inlinesystem 2*" var i hovedsak de samme. Også her fremgikk det at brukeren "*har behov for kun en bryter for å skru apparatet av/på*", samt et absolutt krav om at produktet "*har kun en knapp/bryter for av/på av både skjerm og kameradel*".
- (7) Det er ikke opplyst hvor mange tilbud innklagede mottok innen tilbudsfristen. Et av tilbudene var fra BoJo AS (heretter kalt klager).
- (8) Klager hadde, ved post 3 og post 4, tilbudt produktene Topaz XL 22/24 og Topaz XL HD 22/24. Klager vedla en skisse som viser betjeningen av disse produktene. Her fremgår det at produktene har én bryter i front, rett under skjermen, som brukes for å slå på/av skjerm og kameradel, og én hovedstrømbryter på skjerm søylen.
- (9) Innklagede avviste klagers tilbud på de nevnte postene. Fra avvisningsmeddelelsen, 16. januar 2013, gjengis:

"Post 3 LeseTV Inlinesystem enkelt uten OCR

Produkter: Topaz XL 22/24 og Topaz XL HD 22/24

Innledningsvis i post 3 framkommer at bruker ofte er eldre men kan også være svært ung og har behov for kun en bryter for å skru apparatet av/på.

Et absolutt krav i post 3 sier: • har kun en knapp/bryter for av/på av både skjerm og kameradel. De tilbudte apparatene har to av/på brytere. En i front under skjermen og en i bakkant på søylen.

Apparatene må derfor avvises.

Post 4 LeseTV Inlinesystem 2

Produkter: Topaz XL 22/24 og Topaz XL HD 22/24

Innledningsvis i post 4 framkommer at bruker ofte er eldre men kan også være en svært ung og har behov for kun en bryter for å skru apparatet av/på.

Et absolutt krav i post 4 sier: • har kun en knapp/bryter for av/på av både skjerm og kameradel. De tilbudte apparatene har to av/på brytere. En i front under skjermen og en i bakkant på søylen.

Apparatene må derfor avvises."

- (10) Klager fremmet innsigelser til avvisningsbeslutningen i e-post 25. januar 2013. Her ble det vist til at de nevnte Topaz-produktene var produsert i henhold til direktiv 32/2005/EF, som stiller krav til strømforbruk i "*Off-mode*" og i "*Stand-by mode*". Fra e-posten gjengis:

"Topaz har 1 strømbryter montert i bakkant på søylen som bare slår strømmen på eller av.

Når strømmen er slått av er det ikke mulig å slå på skjerm/kamera, og strømforbruket er mindre enn 1W.

Det tilsvarer med andre ord å trekke strømkontakten ut av veggen på andre apparater.

Når strømbryteren er slått på er Topaz i stand-by mode, og har et strømforbruk på mindre enn 2W.

*Topaz har 1 bryter som slår på skjerm og kamera **når enheten er i stand-by mode**, det vil si når strømbryteren er slått på. Vi mener at det til fulle oppfyller kravet om "kun en knapp/bryter for av/på av både skjerm og kameradel". Topaz har ingen egen bryter for å slå av/på bare skjerm eller bare kamera."*

- (11) I forbindelse med klagen hadde klager henvendt seg til Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (heretter kalt DSB). DSB hadde svart klager i en e-post 25. januar 2013, som var vedlagt klagen til innklagede. Herfra hitsettes:

"Vi ser at produsenten har tatt høyde for krav om at produktet, på en enkel måte, kan gjøres spenningsfritt. Fra regelverkets side er det krav til at utstyret skal kunne gjøres spenningsfritt, dette kan skje vha. å ta ut pluggen eller at utstyret er utstyrt med en av/på bryter. I regelverket er det ingen krav til antall betjeningsknapper, så dette må vel være en sak mellom forhandler og innkjøper.

Vi ser likevel med undring på et krav fra kravstilleren som i praksis betyr at utstyret vil stå i "stand-by mode" hele tiden, da det vel er lite trolig at en med nedsatt syn vil "krype under bordet" eller lignende for å slå av utstyret når det ikke er i bruk. Av/på – bryteren, dersom den er konstruert riktig, vil etter DSBs mening øke sikkerheten til produktet, og antakelig være marginalt vanskeligere å bruke."

- (12) Innklagede fastholdt sin avvisningsbeslutning i e-post av 29. januar 2013.
- (13) Saken ble brakt inn for Klagenemnda for offentlige anskaffelser ved brev av 29. januar 2013. Innklagede har akseptert å utsette kontraktsinngåelse i påvente av klagenemndas avgjørelse.

Anførsler:

Klagers anførsler:

- (14) Innklagede har brutt regelverket ved å avvise klagers tilbud på Topaz-modeller.
- (15) Kravspesifikasjonen stiller ikke et absolutt krav om at enheten kun skal ha én bryter. Kravet om at enheten skal ha én bryter for å slå på/av skjerm/kamera, kan ikke forstås som et krav til kun én bryter.
- (16) Klagers tilbudte Topaz-modeller er lansert etter 7. januar 2010, og er derfor utstyrt med en egen hovedbryter for strøm, i henhold til EU's Ecodesign-krav. Overholdelse av regelverket kan ikke innebære avvisning.

Innklagedes anførsler:

- (17) Innklagede hadde plikt til å avvise klagers tilbud, fordi det inneholdt avvik fra ufravikelige krav i kravspesifikasjonen.

- (18) Det var opplyst i kravspesifikasjonen punkt 1 at de absolutte kravene er ufravikelige, og at alle absolutte krav må være oppfylt for at et produkt skal bli vurdert.
- (19) Av kravspesifikasjonens punkt 3.1.3 fulgte det at bruker har behov for kun én knapp for å skru apparatet av/på. Tilsvarende i kravspesifikasjonens punkt 3.1.4. I begge postene var det også stilt et absolutt krav om at produktet "*har kun en knapp/bryter for av/på av både skjerm og kameradel*". Klagers Topaz-modeller har to av/på-brytere; En i front under skjermen og en i bakkant på søylen, og oppfyller følgelig ikke det absolutte kravet.
- (20) Det absolutte kravet gjelder ikke kun at enheten skal ha en bryter for å slå på/av skjerm/kamera, men også at enheten bare skal ha en bryter. Etter vår vurdering er dette to sider av samme sak. Skjerm/kamera på Topaz leseTV kan ikke slås på ved kun å trykke på en bryter. Som nevnt ovenfor må man først slå på hovedstrømbryter og deretter en til bryter for å slå på skjerm/kamera.
- (21) Avvisning er ikke utelukket som følge av EU's Ecodesign-krav. Det er ikke et krav etter direktiv 32/2005/EF at produktet skal være utstyrt med egen hovedbryter for strøm. Det absolutte kravet i kravspesifikasjonen er dermed ikke i strid med EU's Ecodesign-krav. Det er opp til oppdragsgiver å vurdere hvilke produkter det er behov for, og hvordan disse skal beskrives i kravspesifikasjonen for best å imøtekomme behovene til brukerne. Videre ligger det innenfor innklagedes innkjøpsfaglige skjønn å avgjøre hvilke absolutte krav som er hensiktsmessige å stille. Det vises i den forbindelse til klagenemndas avgjørelser i sak 2007/85 og sak 2012/218.

Sekretariatets vurdering:

- (22) Klager har deltatt i konkurransen, og har saklig klageinteresse, jf. forskrift om klagenemnd for offentlige anskaffelser § 6. Klagen er rettidig. Konkurransen gjelder rammeavtale for kjøp av synstekniske hjelpemidler som er en vareanskaffelse. Anskaffelsens verdi er i kunngjøringen punkt II.1.4 estimert til kroner 272 000 000. I tillegg til lov om offentlige anskaffelser følger anskaffelsen etter sin art og verdi forskrift om offentlige anskaffelser av 7. april 2006 nr 402 del I og III, jf. forskriften §§ 2-1 og 2-2.
- (23) Innledningsvis legges det til grunn at opplysningene fra DSB vedrørende EU's Ecodesign-krav, slik de fremgår i direktiv 32/2005/EF, stemmer. DSB uttaler at dette regelverket kun stiller krav til at et produkt skal kunne gjøres spenningsfritt, og at dette også kan skje ved å trekke ut stikkontakten.
- (24) Klager anfører at innklagede har brutt regelverket ved å avvise klagers tilbud fra konkurransen. Det vises til at klagers tilbud ikke inneholder et vesentlig avvik.
- (25) Det følger av forskriften § 20-13 (1) bokstav e at et tilbud skal avvises når det "*inneholder vesentlige avvik fra kravspesifikasjonene*". Hvorvidt det foreligger et avvik beror på om oppdragsgiver kan kreve oppfyllelse i henhold til kravspesifikasjonen. Klagenemnda har i en rekke tidligere avgjørelser funnet at brudd på konkurransegrunnlagets minstekrav som hovedregel er å regne som et "*vesentlig avvik*", jf. blant annet sak 2012/226 premiss (47) med videre henvisninger.
- (26) Klagers tilbudte produkter hadde både en hovedstrømbryter, og en bryter for å slå på kamera og skjerm. I kravspesifikasjonen var det under beskrivelsen av produktene

forklart at brukerne har "*behov for kun en knapp for å skru apparatet av/på*", og som et absolutt krav at apparatet har "*kun en knapp/bryter for av/på av både skjerm og kameradel*". Bakgrunnen for kravet var å sørge for så enkel betjening som mulig.

- (27) Innklagede har med dette stilt et ufravikelig krav til at produktene har kun én bryter. Klagers produkter har to brytere, og tilbudet inneholder dermed et avvik fra et uttrykkelig minstekrav i kravspesifikasjonen. Avviket må derfor anses som vesentlig, og klagers tilbud er rettmessig avvist.
- (28) Ettersom sekretariatet har funnet at klagen klart ikke kan føre fram, avvises den som uhensiktsmessig for behandling i klagenemnda, jf. klagenemndsforordningen § 9.

Jonn Sannes Ramsvik
gruppeleder (e.f.)

Eirik Vikan Rise
førstekonsulent